

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— "
 Pe 3 luni . . . 7.— "
 Pe o lună . . . 2.40 "
 Pentru România și
 străinătate:
 Pe un an . . . 40.— franci.
 Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA

și ADMINISTRȚIA
 Strada Zrinyi Nrul 1/a
 INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.
 Multumite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 fil.
 Manuscriptele nu se în-
 napolază.

„Principiul naționalităților“.

— Un articol semnificativ al „Viitorului“. —

Reproducem mai jos în întregime un important ar-
 ticol apărut în „Viitorul“, organul partidului liberal
 român.

Acum câteva zile marele ziar francez
 „Le Temps“ discuta problemele diverse ce se
 vor pune cu prilejul determinării nouilor ho-
 tare dintre statele beligerante.

Recunoscând că principiul naționalităților
 trebuie să fie la temelia însăși a prefacerilor
 teritoriale viitoare ziarul parisian adaogă că:
 „ar fi greu ca acest principiu singur să ab-
 soarbă atenția viitorului congres, căci va tre-
 bui examinat un întreg complex de alte con-
 dițiuni economice, maritime, industriale, co-
 merciale cari și ele au luat o importanță de
 primul rând în viața statelor sau în rapor-
 turile dintre ele“.

Situația neamului nostru împrăștiat, prin
 nesfârșitele frământări ale trecutului, în cele
 patru colțuri ale Orientului european, ne si-
 lește mai mult decât pe oricare alții la
 triumful definitiv al unui principiu, care a
 ajutat la renașterea statului român modern.
 Dar dacă — în linii mari — soarta ne este
 legată de servirea unei politici întemeiate pe
 „principiul naționalităților“, nu trebuie să ui-
 țăm — după cum foarte bine arată marele
 ziar francez — că în reglementarea defini-
 tivă și de detaliu a fruntariilor viitoare intră
 și alți factori, a căror importanță este netă-
 găduită.

O fruntarie, mai ales, trebuie să fie ușor
 de apărut. Și în această privință avem o pildă
 instructivă din trecutul nostru apropiat. Frun-

taria deschisă, pe care ne-a hărăzit-o congre-
 sul din Berlin, a fost desigur una din conside-
 rațiunile cari ne-au silit să participăm la eve-
 nimentele din 1913, statornicind astfel —
 chiar în afară de limitele revendicărilor no-
 stre naționale — hotarul României dintre Du-
 năre și mare. Numai împrejurări priincioase
 și asigurări temeinice, ne-ar fi determinat să
 renunțăm la acțiunea de atunci.

Dacă în vechea linie *Ostrov-Mangalia* am
 fi putut găsi o serioasă garanție pentru viitor
 nimeni n'ar fi gândit să întindă peste satele
 turcești și bulgărești, din Cadrilater, stăpâ-
 nirea românească. Și nimeni n'ar fi voit să
 provoace o încordare de raporturi cu un stat
 vecin, cu care am întreținut și vom întreține
 relațiuni de prietenie tocmai pentru că nimic
 nu contribuie la o luptă de interese între am-
 bele state, cari au de satisfăcut din contră
 multe nevoi comune.

Aplicarea integrală a principiului națio-
 nalităților ne-ar fi putut de altfel îndrepta o-
 chii spre zări îndepărtate: spre regiunile din
 Macedonia unde trăiește o viguroasă popu-
 lațiune românească sau poate — dacă ar fi
 biruit sugestiunile ce cu atâta insistență se
 îndreptau asupra-ne la un moment dat — că-
 tre Românii din *Valea Timocului*.

Oricât am dori o normală și îndreptățită

viață națională Românilor de pretutindeni,
 statul românesc însă nu are revendicări teri-
 toriale de sprijinit în sudul Dunărei. Hotarul
 natural și puternic, *Dunărea* — cel puțin în
 ce ne privește — pune o piedecă fatală apli-
 cărei stricte a principiului naționalităților.

Pentru dreapta aplicare a acestui mare
 principiu trebuie să se ție seamă, în primul rând,
 de majoritatea populațiunei aflată într-o re-
 giune *de sine stătătoare*. În Franța, nimeni
 n'a putut gândi să ia Italiei o parte din valea
 Aostei cuprinzând câteva sate franceze, prin-
 se în mijlocul unei populațiuni italiene.

Dar în limitele fixate — din punct de
 vedere național — de majoritatea popula-
 țiunei, vin să se precizeze amănuntele hotă-
 rite fie de condițiunile geografice, fie de ne-
 voile strategice, economice, maritime, indu-
 striale și uneori chiar sociale ale regiunei.

O pildă vie de însemnătatea condițiunilor
 economice, ne-o dă situațiunea creiată nouă
 prin tratatul dela Adrianopol, care ne în-
 străina stăpânirea gurilor Dunărei. Chiar
 dacă populațiunea din această regiune ar fi
 avut o altă naționalitate, se înțelege bine cât
 de anemiata ar fi fost viața statului nostru,
 în afară de această stăpânire.

Și apoi revendicările Rusiei cu privire la
 strâmători sau la Constantinopol de ce consi-
 derațiuni altele sunt legate, decât de consi-
 derațiuni strategice și economice? Însăși ati-
 tudinea Italiei este o hotărîtoare dovadă, în
 această privință.

GREVA.

„Pe străzi se plimbă lumea și străzile sunt pline,
 Pe străzi se plimbă lumea și par'că pe oricare,
 Îl sișăie aceleași probleme-amețitoare....

Pe pietrile tocite, pe umedul asfalt,
 Răsună pașii, unul mai straniu ca cellalt...
 Răsună pașii repezi, ori bolnavi și înceți
 Înspre enigma oarbă a vecinicei vieți!...

De unde-atâta lume? De unde vin mahnii?...
 De ce-s atât de palizi cu ochi bolnavi și grei?...
 De unde vin acum și unde se duc ei,
 Cu brațele-atârinate, în gânduri adâncii?...!

Un sgomot surd și straniu în ăst stupar enorm
 Se sbate fără pace pe străzile solemne,
 Pe unde desnădejdea a pus eterne semne....
 Și zilnicile drame în vecl nu mai adorm....

Dar ceasurile-arare s'aud sunând în turlă,
 În turla aurită a negrei catedrale
 Și peste-orașul negru se pierd, se pierd cu jalo,
 Iar lacomele fabrici de-o vreme nu mai urlă...
 Se odihnesc acum adânc, și nu mai urlă....

Pe străzi și prin piețe se mișcă fără pace
 Sălbătăcite gloate scârbite și posace....
 Îl imbrânțește 'ntr'una o soartă neagră, rea,
 Să treacă înainte, să caute ceva....

Femei cu-obraji de ceară,
 Femei cu bluze rupte,
 S'opresc privind mulțimea cu reci priviri de flare,
 Cu toată nebunia revoltelor milenare....
 Și pleacă-apoi ursuze, se duce fiecare,
 Intocmai ca 'n ajunul unei grozave lupte....
 Se duce fiecare în griji neîntrerupte,
 Se duce fiecare,
 Cu visul către-o lume de libertăți barbare....

De unde vine-această sălbatică mulțime,
 La care până-acuma nu se gândise nime?...
 De unde vine astăzi cu-ale mizeriei semne,
 De-și poartă iar revolta pe străzile solemne?!...

Unde? În ce prăpastii? Unde 'ncăpură? Unde?...
 Aceste brațe negre, robuste și fecunde?...
 Ce lad le-a pus la muncă și-apoi le-a dat afară,
 Prin crudu-oraș să-și poarte robia seculară?...
 Ce negustor satanic?...
 Ce monstru 'ntre neghlobi,
 Își bate joc de-aceste trudite-armii de robi?...!

Ce monstru-l schilodește, prin crudele uzine,
 Făr' a le da vre-odată nădejdea de mai bine?!...

I-aud par'că în noapte cum pe sub geam imi trec,
 I-aud cum trec prin ploae, cu pasul greu și sec....
 Văd mâinile lor negre, văd bluzele lor rupte
 Și înțeleg durerea teribilă lor lupte....

Și cum se duc pe stradă prin dreptul porții mele,
 Văd în răsbolul mare, văd masele enorme,
 Cum schimbă-ale robiei apăsătoare forme,
 Prin fluviul mari de sânge, sub roșile drapele...

Și tot mai mulți trec par'că pe străzile 'noptate
 Și tot mai mulți trec par'că, și nu se mai opresc...
 Îl cheamă ceva mare, ceva bogat, ceresc....
 Spre lumi unde domnește barbară libertate....

Trec toți tăcuți și palizi,
 Trec muți pe strada moartă,
 Sătul de pâine-amară, de muncă blăstămată...
 Și mi-au făcut sărmanii, un scurt popas la poartă
 În drumul lor vremelnic spre-eternul: Niciodată!...

A. COTRUȘ.

Toate statele sunt ținute fără îndoială să aibă în de aproape vedere chestiuni de a căror dreaptă și chibzuită rezolvare depinde liniștea și propășirea lor viitoare.

În cursul vremurilor, scurse până astăzi, sunt regiuni cari și-au format o viață a parte.

Un întreg trecut a plămădit acolo o organizație socială și economică cu un caracter propriu; tradițiuni puternice au cimentat legături indisolubile. În afară de o conștiință națională înrădăcinată adânc într-o populație având în majoritate o origină comună sunt și alte mari nevoi a căror satisfacție ar fi periclitată prin desmembrări pornite din considerațiuni de o vremelnică oportunitate. Sunt centre administrative, economice sau culturale, cari au luat în mod natural, într'un lung șir de ani, o așa dezvoltare și au stabilit așa relațiuni, încât desprinderea lor din mijlocul unei regiuni în care trăesc și asupra căreia radiază, le poate stinge și lor și regiunii întregi însăși viața.

Drumuri de fier, căi de comunicație fluvială, anumite condițiuni economice, politice sau strategice, face — repetăm — ca întreaga regiune să constituie un tot așa de strâns unit încât știrbirea lui poate constitui pentru mai târziu nu numai prilej de permanente și periculoase fricțiuni cu vecinii, dar și o piedecă de neînvins pentru o normală propășire viitoare.

Cu ocaziunea fixării fruntariilor de mână — în noua organizare internațională — va trebui prin urmare, în afară de „principiul naționalităților”, cum cu temei arăta marele ziar parizian „Le Temps” să se ție seamă și de alte considerațiuni, fără de cari alcătuirea viitoare s'ar resimți de lipsuri cu grave urmări.

Nu este popor, care în pragul sacrificiilor dureroase ce va consimți să nu-și îndrepte privirile — cu legitimă îngrijorare — la perspectivele încă nedesluite ale viitorului.

Cronică științifică.

Un copil fără creier.

Invățații L. Edinger și B. Fischer au făcut o dare de seamă extraordinară în revistele „Pflüger's Archiv” și „Naturwissenschaften” asupra unui caz unic în felul său.

Făcând autopsia unui copil de 3 ani și 9 luni nu au găsit nici cea mai mică urmă de creier în craniul acestui copil, lipsind complet partea sistemului nervos central numită de anomiști *neencefal*.

Se știe că paleencefalul, comun tuturor vertebratelor, există singur numai la pești unde locuiesc toate funcțiunile necesare conservării vieții individuale. La amfibii, reptile, păsări și mamifere sediul acestor funcțiuni mai superioare se găsește în circumvoluțiunile neencefalului, care se dezvoltă tot mai mult.

Fiziologii au făcut nenumărate experiențe pentru a dovedi că viața e posibilă și fără creier. Filozofii din antichitate încă dela Hipocrat considerau creierul ca sediul sufletului. Filozofii din timpul Renașterii și Descartes în secolul XVII admiteau existența unor fluide particulare stăpânitoare ale funcțiunilor vitale. Observațiile anatomice moderne au arătat că atunci când judecata nu mai este normală, cum e la un nebun, există totdeauna o leziune a creierului și că inteligența scilicet nu se va

„Către amicii noștri Sârbi”.

Cu privire la pretențiunile formulate de Italia, asupra coastei Dalmatiei.

— Un important articol al ziarului „Birlevia Viedomosti”. —

Sub acest titlu ziarul rusesc „Birlevia Viedomosti” ale cărui strânse legături cu ministerul de externe sunt binecunoscute, publică următorul articol foarte interesant:

„Zilele acestea ziarele noastre au publicat telegrame din Niș în cari se vorbea de nemulțumirea cercurilor guvernamentale și politice sârbești provocate de svonurile relative la o eventuală înțelegere cu Italia și statele aliate, deoarece conform acestei înțelegeri, Italiei i s'ar fi promis nu numai Trientul și Triestul, ci și litoralul Croației și Dalmatiei până la Spalato. Sârbii revoltați, au arătat că prin o asemenea înțelegere s'ar călca principiul eliberării tuturor popoarelor slave, cari s'au scos de sub stăpânirea Austrieilor vor trece imediat sub aceea a Italianilor.

E cu neputință de calculat serviciile aduse de Sârbi în acest războiu. Dacă n'ar fi fost eroismul Sârbilor, Austro-Germanii ar fi întins mâna peste cadavrele și ruinele sârbești și grație obicinuitei toleranțe a Bulgarilor, aliaților lor Turci, ceea ce ar fi făcut ca războiul să ia cu totul altă înfățișare. Turcii ar fi devenit cu ajutorul larg al Nemților mult mai puternici, Bulgaria s'ar fi apropiat și mai mult de puterile centrale, iar România, din cauza poziției Bulgariei, și-ar fi schimbat și ea atitudinea; toate acestea apoi ar fi avut o influență hotărâtoare asupra atitudinii Italiei, și altele.

În scurt: întreaga înfățișare a războiului ar fi fost alta. Iată ce a făcut o țară mică, dar eroică. Serbia și Belgia nu numai că au dovedit lumii eroismul și sacrificiul de cari sunt în stare, nu numai că au dat o lecție tuturor națiunilor din lume, dar au și influențat în mod hotărâtor asupra rezultatului războiului.

Dând în felul acesta poporului frate și aliat tot ce i se cuvine, noi avem dreptul cu atât mai mult să spunem sincer tot ce trebuie să spunem în urma telegramelor cari ne anunță cele ce s'au petrecut la Niș.

Sârbii nu sunt mulțumiți de oferta ce s'a făcut Italiei de a i se ceda litoralul Dalmatiei. Acest litoral, afirmă ei, este locuit exclusiv de către Slavi, și prin cedarea lui către Italia, Slavii vor fi din nou înstrăinați, ei nu-și vor schimba decât jugul, pe când situația lor va fi aceeași. Principiul naționalităților va fi călcat, lozinca în numele căreia se face războiul, va fi cu desăvârșire părăsită.

În momentul de față lupta se dă contra Germaniei și Austro-Ungariei. Intervenția Italiei, care foarte lesne poate deveni „punctul de schimbare”

în situația războiului, e foarte importantă pentru tripla înțelegere. Poate nu importă prin sine cât prin efectele sale morale, importantă prin faptul, că va provoca probabil intervenția unui șir întreg de state. Însă această intervenție din nenorocire, trebuie să o cumpărăm. De sigur mult mai bine ar fi fost să fi avut acest sprijin militar al Italiei în mod gratuit. Însă ce e de făcut când ea își cunoaște valoarea și își cere o plată atât de bogată?

Să refuzăm acest sprijin capital, numai în numele principiilor abstracte, sau chiar în numele principiilor așa de scumpe ca cel al naționalităților, ar fi de sigur idiot. Principalul trebuie să fie scopul: să terminăm cu bine și cât se poate mai repede acest războiu. În fața acestui scop importanța tuturor celorlalte este prea palidă.

Intervenția Italiei ne apropie de acest scop. De aceea trebuie s'o dobândim. Și dacă dobândirea ei nu se poate face decât prin cedarea chiar și a țărilor locuite de Slavi, ei bine *noi nu ne putem opri de a face acest sacrificiu*. Ni se pare că a discuta un asemenea punct de vedere, a încerca să rămânem pe terenul politicii reale, e aproape cu neputință.

Cât privește interesele Slavilor, cari din nefericire vor suferi mult pe urma trecerii litoralului Dalmatiei la Italia, trebuie să avem în vedere următoarele considerațiuni:

Eliberarea popoarelor slave și mai ales a celor de sub jugul austriac într'adevăr a fost și mai este pentru unii lozinca războiului actual. Însă se pune întrebarea: întrucât aceste popoare au răspuns la încercările noastre în această direcție? După noi, afară de câteva excepțiuni, *n'au răspuns de loc. Izbucnirea solidarității slave, așteptată de mulți entuziaști, n'a avut loc, și tocmai ea trebuia să producă prăbușirea monarhiei habsburgice.*

Slavii din Austro-Ungaria s'au luptat și se luptă foarte dârji contra noastră:

Se zice că terorizarea este cauza atitudinii lor războinice contra noastră, dar această cauză nu poate să fie adevărată. Socotim mai degrabă că, cauza abținerii Slavilor din Austro-Ungaria de a trece în partea noastră, este simplă: ei nu țin de loc să fie eliberați de un jug care pare să fie numai o *părere*.

De aci concluzia, care trebuie să fie foarte simplă:

Înainte de a fi Slavi și slavofili, și noi trebuie să fim Ruși și rusofili.

Noi nu putem lăsa pe mâna dușmanului pe cei ce se luptă cu noi, însă să „*eliberăm*” numaidecât pe Slavi, aceasta *nu credem că suntem obligați*. Deci și populația Dalmatiei care nu ne-a ajutat absolut cu nimic contra dușmanului *nu ne prea interesează*, o vom scăpa de neplăcerile jugului italian numai *dacă se va putea*.

găsi în niște inși a căror creier e ramolit sau petrificat. Există deci o legătură netăgăduită între creier și facultățile mintale. Lăsând deci la o parte teoriile cari aparțin mai mult de domeniul metafizicii putem repeta cugetarea lui Pascal care rezumă tot ce știm despre fiziologia creierului:

„Nu ne putem gândi fără cap”.

Flourens în 1840 a făcut o mulțime de experiențe interesante. Extirpând emisferele cerebrale unei găini, aceasta trăi 10 luni după operație. Taierea creierului nu e de loc dureroasă; astfel un chirurg poate să scoată bucăți de materie cerebrală din craniul unui cal care continuă să mănânce din iesle ca și cum nu l-ar atinge cineva. O broască fără creier e ca trăsnită; dacă o atingi, sare; dacă o pui în apă pe spate, se răstoarnă și înnoată până la mal. Un porumbel fără creier e somnoros; când îl arunci în aer bate din aripi dar nu poate sbura mult timp și cade obosit.

Goltz a extirpat creierul unui câne care a trăit 3 ani după această operație. Cânele mai păstra un număr de funcțiuni autonome. Cânele se ducea în locurile învecinate și se întorcea fără să se rătăcească, putea chiar să suie pe garduri deși nu le vedea. Urina și materiile fecale erau evacuate într'un mod normal; ațipea și dormea ca întotdeauna; fărufuria cu mâncare o golia într-o clipă după ce i se puneia botul în contact cu ea, cânele fiind lipsit de vedere,

miros și gust. Ii mai rămăsese doar 2 simțuri: simțul tactului al cărui sediu e în măduva spinării și auzul cu sediul în protuberanța anulară (bulbul rachidian sau continuarea măduvei în cutia craniană). Cânele lui Goltz a rămas legendar în analele fiziologiei.

De multe ori s'au observat copii fără creier dar n'au trăit decât câteva zile. Un copil de 4 ani fără creier este însă mai mult decât senzational. Atât prin examenul microscopic cât și cel microscopic nu s'au găsit nici cea mai mică urmă de neencefal. Emisferele cerebrale erau degenerate în cisti cu pereți subțiri, niște beșici lipsite de substanță măduvoasă, neconținând nici o fibră nervoasă. Orbitale piramidale lipsiau cu totul, din contra paleencefalul era destul de dezvoltat în toate părțile ca la un copil de 2 ani.

E interesant de știut că această ființă omească era mai neputincioasă decât cânele lui Goltz. Copilul dormea mereu, brațele lui de abia se mișcau, mâinile n'au apucat nici un lucru ca mânușele altor copii. Dela vârsta de un an copilul nu înceta să țipe. Era de ajuns a-l apuca de cap pentru a-l face să tacă, alt mijloc fiind imposibil de întrebuințat neputându-se nimeni înțelege cu acest copil lipsit de darul înțelegerii.

Moartea i-a fost folositoare acestui copil fără creier, fără senzații, cu o viață moartă, într-o lume fără lumină și zgomote. A pierdut doar câțiva ani de chin. *Epsilon.*

Iar dacă împrejurările vor fi de așa natură încât să putem obține ajutorul Italiei numai cu prețul Dalmației, — nu vom sta o clipă la îndoială și o vom face.

Intrucât îi privește pe amicii noștri Sârbi, le vom spune următoarele:

Meritele voastre față de scopul comun sunt enorme, credem chiar că ajutorul ce ne-ați dat nici nu poate fi prețuit; totuși să se știe:

Marele războiu s'a început și se face din cauza voastră a tuturor Sârbilor. Din cauza voastră, la urma urmelor, se varsă din imbelșug sângele, se distrug statele, rămân fără pâine și fără acoperiș sutele de mii și milioane de suflete, se distrug rezultatele culturii seculare, se distrug bogățiile adunate în timp de secole, lumea întreagă e plină de lacrimi și blesteme. Toate aceste nenorociri voi le-ați provocat.

Acum nu mai îngreuiți situația aliaților voștri cari sunt de ajuns amenințați de flăcările incendiului provocat de voi. Nu cereți dela noi imposibilul, nu ne mai vorbiți de principii cari n'au nici un rost în viața reală a faptelor.

Dați-ne voie să vă reamintim că și așa ați complicat în destul problema, prin perseverența voastră în chestia fatală a Macedoniei. Nu schimbați poziția luată de noi față de Bulgaria. Rolul acesteia, în războiul european, nu va fi uitat, vă asigurăm, de întreaga Rusie, pentru care Bulgaria este stearsă din rândul popoarelor slave. Totuși trebuie să adăugăm că, dacă în momentul când s'a început războiul, voi ați fi recunoscut posibilitatea unei înțelegeri în chestia Macedoniei, dacă voi nu v'ați fi opus cu încăpăținare sfaturilor noastre amicale, absolut nu s'ar fi întâmplat probabil multe din cele ce s'au întâmplat; și, cine știe, poate că Bulgarii de mult ar fi fost alături de Rusia și de voi.

Însă ceea ce a trecut, nu se mai poate întoarce; în mod pacinic voi nu veți putea rezolva niciodată chestia macedoneană.

Vă cerem acum numai un singur lucru:

Să nu ne mai creați noi greutăți asemănătoare cu aceea a chestiei macedonene. Trebuie să înțelegeți că viața are și cere compromisuri, că din ele e făcută toată realitatea, și că formulele cele mai frumoase și mai atrăgătoare devin vătămătoare dacă se încearcă să fie puse în cadrul prea îngust al vieții.

Ziarul „Rjeci” din Moscova, organul dlui Miliukow, șeful cadetilor ruși, anunță că acum câteva zile a sosit la Petrograd o misiune diplomatică sârbă compusă din fostul ministru Stoianovici și profesorul Belici, însărcinată de guvernul sârb să arate oamenilor de stat ruși, că Serbia se va opune cu ultima energie, ca cele mai înalte ale ei interese naționale și economice să fie sacrificate în folosul Italiei numai pentru a asigura combinațiunile diplomatice ale triplei înțelegeri.

Delegațiunea aceasta a fost primită între alții și de dnii Neratov, ajutorul dlui Sassanov și Gulchievici, șeful secțiunii balcanice din ministerul de externe, cărora au arătat impresia deprimantă produsă în Serbia de svonurile după cari tripla înțelegere a promis Italiei teritorii slavone dela litoralul Mării Adriatice între cari și Dalmația. Comisiunea a declarat apoi că întrucât aceste svonuri au produs mare agitație în Serbia, nu e exclus ca guvernul sub presiunea opiniei publice să încheie pace separat cu Austro-Ungaria.

În urma acestor declarațiuni — continuă ziarul „Rjeci” — interesantele sale comunicări, — dnii Neratov și Gulchievici au răspuns delegaților sârbi că Rusia în vederea încheierii unei păci cât mai apropiate s'a văzut nevoită să sacrifice interesele slavone la marea Adriatică, deoarece intrarea Italiei în războiu ar grăbi încheierea păcii, așa că Serbia care în orice caz va obține acces în marea Adriatică, să se resemneze, căci interesele triplei înțelegeri cer aceasta.

Diplomații ruși au mai arătat delegațiunei sârbe, că amenințarea cu încheierea unei păci separate cu Austro-Ungaria nu emoționează pe Rusia, întrucât acest act necugetat va însemna în prima linie distrugerea Serbiei.

Italia în flăcări!

Ultimele constatări. — Luarea de măsuri în vederea războiului.

„Pester Lloyd” află din Chiasso: Ziarul „Corriere della Sera” scrie: Alaltăieri a avut loc o conferență la locuința prințului Bülow, ambasadorul Germaniei, la care a luat parte secretarul ambasadei austro-ungare, reprezentantul Bavariei și deputatul din Reichstag Erzberger. La ora 4 d. a. secretarul ambasadei noastre a vizitat pe d. Sonnino; apoi d. Sonnino, ministrul de externe italian, a avut o întrevedere cu prințul Ghyka, ministrul României în Roma.

Submarine austro-ungare în Mediterana.

Lugano. — „Corriere d'Italia” află din Siracusa: În Mediterana se semnalează apariția unor submarine austro-ungare. O flotilă franceză de torpiloare a plecat în căutarea lor.

Raporturile turco-italiene.

Constantinopol. — Ieri la ora 4 d. a. marele vizir a făcut o vizită dlui Garroni, consulul Italiei.

Consiliu de miniștri în permanență. — Luarea de măsuri în vederea războiului.

Roma. — Membrii cabinetului Salandra s'au întrunit în consiliu de miniștri. Consiliul a hotărât că fiind momentul suprem al crizei membrii cabinetului să stea în permanență laolaltă. Acest consiliu permanent de miniștri se va ține până la rezolvirea crizei. În numărul său de ieri „Monitorul oficial” italian comunică ordinațiuni ministeriale cari în caz de războiu vor face necesare introducerea de măsuri excepționale.

Papa va părăsi Roma?

Roma. — Din cercurile Vaticanului a transpirat știrea până acum neconfirmată, că în caz de războiu între Italia și monarhie papa Benedict XV nu va rămâne în Roma, ci pentru durata războiului va părăsi Vaticanul stabilindu-se în Spania.

Declarația dlui de Giers.

Geneva. — Într-o convorbire pe care corespondentul din Roma al lui „Le Matin” a avut-o cu noul ambasador rus d. de Giers, acesta consiliază Franța că ar fi o incorectitate dacă o putere străină ar vrea să influențeze prea mult asupra guvernului italian.

Italia știe bine — a spus d. de Giers — ceea ce ea trebuie să facă și ea singură va lua hotărârea. Nu este permis ca cineva să se ingereze în afacerile cari privesc hotărârea soartei ei, ca nu cumva mai târziu cineva să-și poată face imputări.

Un curier al țarului la Roma.

București. — Ieri a trecut prin București un aghiotant al țarului, care ca curier special are o misiune la Roma, unde va preda regelui Victor Emanuel un autograf al țarului.

Măsuri în vederea războiului.

Frankfurt. — Lui „Fr. Z.” i se anunță din Roma: Un autograf regal ordonă ținerea mai curând a examenelor pentru mediciniști.

În toate orașele se înființează comitete de ajutoare.

Ion I. C. Brătianu.

În ultimul număr al revistei „Cronica” d. I. N. Theodorescu-Arghezi reliefând figura actualului prim-ministru al României așa cum se degajează din vârtoarea evenimentelor de până acum, scrie următoarele:

„Autoritatea pe care o degaja acest ministru cu vocea totuși dulce și cu gesturile sobre, era cunoscută și nu oricine și-a explicat-o fără să însuneze în analiză și prestigiul numelui său politic.

Dela războiu încoace însă, prezidând sub doi

regi acelaș guvern, având să lupte cu dificultăți necunoscute nici unui cabinet până azi, cu împrejurările crâncene actuale și să facă față unei situații diplomatice din cele mai grele ce a putut cunoaște o țară mică și un stat recent, zidit între două împărății uriașe și antagoniste, fără să-și amendeze sentimentele și să uite în acest sinistru învălmășag nici viitorul neamului pe care îl cinstește — Ion Brătianu, atacat și suspectat, a crescut, liniștit în conștiință, și cu mijloacele blânde, neobișnuite vremurilor de tragedie, ca o figură mare într'adevăr.

Nu știm să fi putut să aibă vre-unul din politicii noștri în acelaș timp și atâta răbdare, și atâta politeț, și atâta priveghere, atâta virtuoșitate în dibăcie, de câtă a dat dovadă d. Brătianu în zece luni de răsturnare și distrugere mondială.

Apăsător și constrâns din afară, asaltat și prigonit din interior legat acolo, dator aci către țară: o datorie multiplă — astăzi poate să fie socotit ca un victorios.

Opera de pace și de tirade a produs câteva personalități politice relative, la noi. Pentru prima-oară un guvern românesc se măsoară cu iscusința, cu tirania și cu autoritatea istorică a Europei. Cine n'ar fi făcut o greșală, cine n'ar fi dat într'un lat din sutele câte se întind, invizibile, zilnic, sub pașii României?

D. Brătianu a știut să aibă atitudinea bărbatilor de stat adevărați, pe care îi păstrează culturii generale istoria tuturor neamurilor valide”.

Scrisori din Grecia.

Interesele Greciei și pretențiunile Rusiei. — Misiunea principelui George la Paris. — Compensațiunile formulate de Grecia. — Pentru ce d. Venizelos nu poate conta pe Macedoneni la alegeri.

Atena, 15 Mai n.

Oficiosul „Ruskoe Slovo” ce apare în Moscova, ocupându-se de atitudinea viitoare a Greciei față de evenimentele la ordinea zilei, după ce arată că misiunea principelui George la Paris a eșuat complet, scrie următoarele:

„Principele George s'a dus la Paris cu misiunea bine determinată, de a convinge guvernele francez și englez să admită în totalitatea lor, condițiunile formulate de actualul guvern elen de acord cu regele Constantin, pentru intrarea Greciei în acțiune. Principele George, a mai fost însărcinat de fratele său să convingă cabinetele din Paris și Londra, că pretențiunile Rusiei de stăpânire absolută a Constantinopolului și Dardanelelor sunt exagerate astfel ca Anglia și Franța să ia măsuri în consecință pentru ca ele să nu se realizeze, scăpând astfel țările balcanice de tirania Rusiei.

În ceea ce privește compensațiunile formulate de Grecia, ele se rezumă astfel: Grecia să obțină avantajii și un rol preponderent în administrația strămtorilor; să i se dea Albania de sud cum și întinse teritorii în Asia mică, pentru ca astfel devenind un stat puternic, să poată contrabalansa în interesul Franței și al Angliei, influența Rusiei în Balcani.

Principele George în timpul tratativelor angajate, a declarat că dacă cererile guvernului elen vor fi acceptate de Franța și Anglia, Grecia este gata în orice moment să intre în acțiune contra Turciei.

Din fericire însă machinațiunile Greciei, de a provoca neînțelegeri între aliați în privința soartei viitoare a Constantinopolului și Dardanelelor au dat complet fiasco, așa că misiunea principelui George la Paris, se poate considera ca definitiv eșuată.

Ceva mai mult, propunerile Greciei au făcut o rea impresie la Paris, Londra și Petrograd, puterile triplei înțelegeri având încă odată ocazia să se convingă de nesinceritatea Greciei”.

Bătrânul St. Dragumis, care a primit în urma rugămintelor făcute de către populația din

Macedonia grecească, să intre din nou în viața politică pentru a-și pune activitatea în serviciul cauzei partidului „independent” din Macedonia, a făcut următoarele declarații ziarului „Acropolis”:

Programul partidului politic macedonean independent cuprinde trei puncte principale:

a) repararea tuturor iregularităților din Macedonia;

b) luarea tuturor măsurilor pentru bunul mers al afacerilor din punctul de vedere al intereselor macedonene, și

c) asigurarea integrității teritoriale a Macedoniei.

D. Dragumis a declarat că programul „Independenților” se apropie mai mult de cel guvernamental, decât de cel venizelist, și aceasta din două motive:

1. Că Venizelos s'a gândit să cedeze teritorii din Macedonia în schimbul unor compensații ridicole și

2. Că îndreptarea răului făcut în Macedonia combate tocmai politica macedoneană a lui Venizelos, care din nefericire lua măsuri în această țară fără a cunoaște persoanele și lucrurile.

Bătrânul Dragomis a arătat în fine că deputații macedoneni venind la Atena și examinând lucrurile în mod minuțios, vor putea să colaboreze cu unul sau cu cellalt partid, după cum vor putea rămâne neutri dacă permit circumstanțele.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 19 Maiu. — Se comunică dela cartierul general: Trupele aliate cari au înaintat pe malul ostic al Sanului au respins peste Lubacovka considerabile forțe rusești, cari ieri din nou li s'au împotrivit spre nordost dela Jaroslau. Am ocupat Sieniava, am forțat și aci trecerea peste San; în această ciocnire am capturat 7000 de Ruși și 8 tunuri. Dimineața am respins în mod sângeros tentativele de atac ale inamicului. La cursul superior al Dnistrului, în regiunea Stry-ului lupte sunt încă în curs. Coloanele noastre în ofensivă spre nord dela Sambor au luat cu asalt mai multe înălțimi și au ocupat mai multe localități de ale Rușilor, pe cari aceștia le apărau cu tenacitate. Suntem în luptă în regiunea muntoasă dela Kielce, în Polonia rusească.

Berlin, 19 Maiu. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe teatrul occidental: Spre nord dela Ypern, luptele ce se dau pe malul ostic al canalului decurg favorabil pentru noi. Spre sud dela Neuve-Chapelle, după un puternic foc de artilerie Englezii au inițiat noi atacuri, pe cari pretutindenea le-am respins. Pe înălțimea Loreto am ocupat câteva tranșee inamice; în aceste lupte am capturat 2 mitraliere. Puternicul atac francez dat împotriva pozițiilor noastre spre sud dela Neuville s'a prăbușit sub focul nostru cu foarte grave pierderi pentru inamic. În Bois-de-Prete focul nostru a zădărnicit un atac nocturn al Francezilor.

Pe frontul oriental: Ue frontul Shagori-Frauenburg ieri puternice forțe inamice au stat în luptă. Spre nord și spre sud dela Niemen lupta e în curs.

Pe frontul sudoriental: Ieri, Rușii prin contraatacuri au încercat să oprească înaintarea trupelor noastre ce înaintază peste San și spre nord dela Przemysl. Toate aceste atacuri au eșuat cu grave pierderi pentru inamic. În luptele date în cele din urmă două zile de către o divizie compusă din Hanoverieni și Oldenburgieni pentru trecerea peste San, aceasta a capturat 7000 de Ruși, 4 tunuri și 28 mitraliere.

Lângă Pilița și cursul superior al Vistulei, precum și spre sudost dela Przemysl lupta e încă în curs.

Revoluția în Portugalia.

Rotterdam. — „Times” scrie după informațiile ce le primește din Madrid, că lipsesc încă știri exacte despre evenimentele ce se petrec în Portugalia. Fapt e că revoluția a apucat putere în întreaga republică și situația în Portugalia e foarte îngrijitoare.

Rușii au debarcat trupe la Inidia.

Lugano. — După o telegramă din București Rușii au debarcat trupe la Inidia. Trupele aceste au fost transportate din Sebastopol pe 86 de vapoare.

Tarul se găsește iarăși în front.

Petrograd. — Tarul Nicolae a sosit în front pentru ca să viziteze și îmbărbăteze trupele.

Înăbușirea revoluției albaneze.

Corfu. — Din Brindisi au plecat spre țărmul albanez 5 vase de război italiene, pentru ca să înăbușe revoluția Albanezilor.

Războiul italo-turc — iminent.

Roma. — „Corriere della Sera” e informat din sursă diplomatică, că Italia va cere explicații dela Turcia pentru răscoalele din Libia și Tripolis. Probabil că prin chestia aceasta se va forța izbucnirea războiului între Turcia și Italia.

Antanta atâță Japonia împotriva Turciei.

Roma. — Agenția din Petrograd publică câteva descoperiri senzaționale. După informațiile ce le-a primit, antanta ar fi făcut demersuri ca Japonia să-i declare război Turciei.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 20 Maiu 1915.

Decorație saxonă pentru M. Sa monarhul.

Se anunță din Viena: Ministrul saxon la Viena, contele Rex s'a prezentat în audiență specială la M. Sa monarhul, înmânându-i M. Sale cea mai înaltă decorație saxonă: crucea de cavaler și crucea mare a ordinului Sftului Heinrich.

Lista prizonierilor din Przemysl. Se anunță din Viena: Ieri a sosit la ministerul de război dela Crucea roșie rusească din Petrograd o parte din lista prizonierilor făcuți de Ruși în Przemysl. Lista sosită cuprinde numele a 2400 ofițeri, cu note despre cei bolnavi. Locul unde se găesc prizonierii nu se spune în listă. Lista va fi publicată ca adaos la cea mai apropiată listă de pierdere.

Mandatul cercului Caransebeș. Se anunță din Lugos că partidul guvernamental l'a candidat în cercul electoral al Caransebeșului devenit vacant prin renunțarea la mandat a fostului deputat Burdia Szilárd, pe baronul Emil Baumgarten.

Abuzuri în comitatul Zemplén. „Bud. Tud.” anunță: În comitatul Zemplén s'au ridicat plângeri, că la recvirarea vitelor de tăiat pentru armată singuratici funcționari au sprijinit prin activitatea lor străduința singuraticilor vânzatori, care tindea să excludă orice concurență.

Pentru constatarea stării faptice a plângerilor ministrul de interne l'a trimis la fața locului pe consilierul de secțiune Dr. Valentin Ilosvay, care a făcut cercetare în trei cercuri pretoriale ale comitatului.

În baza acestei cercetări prefectul comitatului a pornit cercetare disciplinară împotriva mai multor funcționari ai comitatului și a câtorva notari comunali.

Ultima oră.

SUPUȘI AUSTRO-UNGARI AU PĂRĂSIT ITALIA.

Geneva. — Ag. Havas anunță: Înainte cu 3 zile ambasadorul monarhiei a îndrumat supușii austro-ungari din Italia să ia pregătirile de plecare.

A INVINS PARTIDUL INTERVENTIONIST.

Roma. — „Pol. Hiroda” anunță: Marți d. Saland'a a invitat Președinții partidelor la o conferență în care le-a comunicat hotărârea luată de guvern și Coroană; președinții partidelor și-au convocat apoi partidele; intervenționiștii au fost în majoritate față de neutralii rămași iară de conducător. Partidul guvernamental va ține azi o conferență înainte de întrunirea Camerei.

ÎN AȘTEPTAREA ORDINULUI DE MOBILIZARE

Milano. — Ziarele din nordul Italiei așteaptă proclamarea mobilizării generale a armatei italiene.

AMBASADORUL AUSTRO-UNGAR — GATA DE PLECARE.

Zürich. — În 15 l. c. baronul Macchio, ambasadorul monarhiei a cerut dlui Sonnino, ministrul de externe al Italiei explicații relativ la înțelegerea Italiei cu tripla-înțelegere. D. Sonnino a declarat că va răspunde dacă cabinetul din nou își va lua locul. Ziarele italiene pretind a ști, că răspunsul va fi acesta: Italia va proceda după cum îi vor dicta interesele sale! Ambasadorul nostru va cere să i se extradeze pașaportul. Afirmative un tren special pentru ambii ambasadori este pregătit.

ITALIA S'A LEGAT FAȚĂ DE TRIPLA-ÎNȚELEGERE. — PÂNĂ ÎN ZIUA DE 24 MAIU ITALIA SE OBLIGĂ SĂ ATACE MONARHIA.

Milano. — „Popolo d'Italia” a lansat o broșură, în care arată că Italia s'a legat față de tripla înțelegere că până în 24 Maiu ea va ataca monarhia. Tripla înțelegere a pus în perspectivă Italiei deplina stăpânire în Adriatică, precum și mari compensații teritoriale în Asia-mică și în Africa. Și în prezent ofițeri ai statului major italian petrec în Paris și Londra.

ULTIMATUL COMUN AL MONARHIEI ȘI AL GERMANIEI.

Basel. — Baronul Macchio și prințul Bülow au predat o notă comună dlui Sonnino.

PRINTUL DE AVARNA LA MONARHUL AUSTRO-UNGAR.

Viena. — Monarhul a primit ieri într-o lungă audiență pe ambasadorul italian, prințul de Avarna.

Ce pretind Italienii?

Roma. — Fostul prim-ministru italian, d. Luzzati, a comunicat ziariștilor pretențiunile ce Italia a făcut față de monarhie.

Pretențiunile Italiei sunt următoarele:

1. Italia ocupă imediat întreg Trentinul (împreună cu Trientul, Triestul și Pola, și orașul Fiume), precum și mai multe insule din Adriatică și porturile maritime ale litoralului dalmatin.

2. Austro-Ungaria renunță la o intervenție, fie directă, fie indirectă, în chestiile interne ale Serbiei.

3. Monarhia renunță la politica ei balcanică îndreptată contra intereselor Italiei.

4. Italia va avea mână liberă de a-și apăra alături de tripla-înțelegere interesele ei în partea ostică a Mediteranei împotriva Turciei.

5. Italia va avea mână liberă în viitorul congres al păcii, când Italia își rezervă dreptul să sprijinească chestia Serbiei și chestia Belgiei.

Părerea cercurilor berlineze.

Berlin. — Cercurile politice și întreaga pressă germană consideră inevitabil războiul cu Italia.

Redactor responsabil: Constantin Savu